

PRZESTRZEŃ CIĄGU PIESZEGO W WALENCJI I FORMA JEGO ZAGOSPODAROWANIA

Alicja Świtalska

Studentka V roku kierunku Architektura i Urbanistyka PS

Politechnika Szczecińska
Wydział Budownictwa i Architektura

STRESZCZENIE

Zmiana funkcji przestrzeni po byłym korycie rzeki, na ciąg pieszy umożliwiła powstanie nowych form. Powstały tu zarówno obiekty budowlane, mała architektura, bardzo ciekawe, oryginalne elementy zieleni i wody; sprawiły one, że nowa przestrzeń rekreacyjna przyciąga dzisiaj nie tylko mieszkańców Walencji, ale również turystów z całego świata.

1. KRÓTKA HISTORIA TURII

Walencja rozwinęła się przy rzece, która nazywała się Turia. Miasto rozrastało się, a rzeka wylewała. Po powodzi w 1957 roku, zdecydowano o zmianie biegu rzeki, by uchronić miasto przed następną klęską. W korycie już nieistniejącej rzeki została przestrzeń do wykorzystania. Pierwszym pomysłem na jej wykorzystanie była droga szybkiego ruchu. Jednak nie zrealizowano tego. Przy szerokiej konsultacji społecznej, planiści stworzyli plan zagospodarowania przestrzennego, który Turię zamienił w pas zieleni z różnorodnymi elementami rekreacji, nauki i sztuki. Ciąg ten jest niedostępny dla ruchu kołowego. Stał się on symbolem miasta. Dostępny jest on dla wszystkich na całej swojej długości, również dla osób niepełnosprawnych. Przy każdym zejściu na obszar Turii (który jest obniżony w stosunku do otaczającego miasta) oprócz schodów są rampy, a ścieżki nawet jak zmieniają swoją wysokość to nie ma na nich nieprzyjaznych progów.

2. ZIELONA OŚ WALENCJI

Nowa przestrzeń po starym korycie rzeki otrzymała nową funkcję wypoczynkowo-

Fot. 1. Walencja – Turia. Park de Cabecera. Źródło: autorki.

Fot. 2. Park de Cabecera. Źródło: autorki.

rekreacyjną z nowoczesną formą architektury, małej architektury i elementów zieleni

Fot. 3. Walencja – Turia. Źródło: autorki.

Fot. 4. Walencja. Most Puente del Mar. Źródło: autorki.

wysokiej, średniej i niskiej. Zachodnia część Turii to Park de Cabecera, który jest chronioną pod względem przyrodniczym oazą ciekawej roślinności i zwierząt. Dalsza jej część to zespół różnych boisk, nimi skatepark, placów zabaw, miejsc z egzotyczną zielenią. Zbliżając się do wschodniej części wijącej się zielonej osi dochodzimy do Pałacu Muzyki, a stąd już jest widoczne Ciudad de las Artes y de las Ciencias - Miasto Nauki i Sztuki (fot. 5.). Od wschodu na dzień dzisiejszy można oglądać zwierzęta z całego świata, w Oceanarium. Koryto rzeki dochodzi do morza, ale część pomiędzy Oceanarium a byłym ujściem rzeki jeszcze nie ma zagospodarowania. Cały czas trwa budowa i zagospodarowanie tego niebywałego ciągu.

Przez cały ciąg można przejść pieszo, przejechać rowerem, czy na rolkach. Urucho-

Fot. 5. Walencja – Miasto Nauki i Sztuki. Źródło: autorki.

miony jest również „pociąg”, który jeździ po pieszo-rowerowych ścieżkach i umożliwia oglądanie Turii ze swoich wagonów.

Całość zatopiona jest w zieleni, a atrakcyjności dodają liczne rzeźby, fontanny, ciekawe zbiorniki wodne, miejsca do odpoczynku biernego i czynnego.

Fot. 6. Walencja – Turia. Plac zabaw. Źródło: autorki.

Fot. 7. Walencja – Turia. Park de Cabecera. Źródło: autorki.

Przez Turię przewieszono są liczne mosty; historyczne, jak Puente del Mar, który jest charakterystycznym miejscem spotkań; posiada rzeźby, przyciągające wzrok i doskonale dopełnia wodną oazę, ulubione miejsce pikników; po nowoczesne projekty, takie jak dzieło Calatravy – Puente de Calatrava, o formie dynamicznej i czystej, znajdujący się nad stacją metra Alameda. Zaciekawic może również Puente de las Flores, udekorowany kwiatami o białej i czerwonej barwie oraz palmami. Wiele osób, które widzą ten most po raz pierwszy zastanawia się, jak to możliwe, by rosły na nim palmy. Odpowiedź można uzyskać spoglądając nań z poziomu koryta rzeki (fot. 8.).

Ponad ciągiem w zależności od miejsca, w którym się znajdujemy możemy oglądać otaczającą zabudowę zarówno historyczną, jak i nowoczesną.

Fot. 8. Walencja. Most Flores. Źródło: autorki.

Fot. 9. Walencja. Most Calatravy – nad Turią. Źródło: autorki.

3. PARK DE CABECERA

Park de Cabecera (fot. 1, 2, 7) zajmuje teren 35 hektarów. Jest zróżnicowany topograficznie i ciekawie zagospodarowany. Droga do Bio Parku wiedzie przez most, zawieszonym nad jeziorkiem. Funkcjonuje tu wypożyczalnia sprzętu wodnego. Szczególnym zamiłowaniem cieszą się rowery wodne w kształcie łabędzi. Idąc wśród zieleni napotykamy na plac zabaw dla dzieci o kształtach okrętu. W południowej części parku

de Cabecera znajduje się amfiteatr oraz góra widokowa. Całość zawiera wiele atrakcji i miejsc do wypoczynku.

Park ten to przede wszystkim natura. Na dużych obszarach trawy ludzie odpoczywają, a w szczególności całe rodziny spędzają tu czas na pikniku. Miłośnicy przyrody mogą zobaczyć to zwierzęta, a w szczególności kaczki, ryby, żółwie.

4. REKREACJA.

Turia jest miejscem wypoczynku i rekreacji dla ludzi w każdym wieku. Najmłodsi mają

Fot. 10. Walencja – Turia. Plac zabaw – Guliwer. Źródło: autorki.

przeróżne placyki zabaw (fot. 6.). Co jakiś czas przechadzając się zielonym pasem napotykamy na zjeżdżalnię, czy liny do wspinaczek. Najpopularniejszy i najbardziej oryginalny to Guliwer (fot. 10.), przy którym człowiek czuje się jak „liliput”. Jest to ogromna bajkowa postać, na którą wdrapują się nie tylko te najmłodsze dzieci, ale ta niezwykłą postać przyciąga osoby w każdym wieku. W postaci tej znajdują się zjeżdżalnię, schodki, liny. O każdej porze dnia jest tu mnóstwo chętnych do zabawy.

Trochę starsi znajdą tu miejsca do jeżdżenia na deskorolce, rolkach lub rowerach, nie brakuje również możliwości sprawdzenia swoich umiejętności np. na rynnach do akro-

Fot. 11. Walencja – Turia. Pałac Muzyki. Źródło: autorki.

bacji. Tu przychodzą amatorzy sportów ekstremalnych i bardzo często gromadzą wokół siebie sporą widownię, podziwiającą ich sportowe i akrobatyczne wyczyny. Na całej długości Turii jest mnóstwo ławeczek oraz miejsc wypoczynku na trawie.

5. PRZYJEMNOŚĆ DLA MIŁOŚNIKÓW MUZYKI

Przestrzeń Turii to również relaks i przyjemność dla miłośników muzyki. Pałac Muzyki (zdjęcie nr 11) zaspokaja gusta zarówno wielbicielom muzyki, baletu i przedstawień teatralnych. Przed budynkiem znajduje się „tańcząca” fontanna. Wieczorami w rytm muzyki zarówno strumienie wody jak i światła zmieniają się, co daje złudzenie jakby woda i światła ją oświetlające tańczyły wraz z muzyką. „Pałac Muzyki zaprojektowany został przez José María Paderes; a wybudowano go w 1987 roku. Ma kształt przejrzystej nuty, przedłużającej Alamedę. Budynek mieści salę z 1682 miejsca, inną zawierającą 420 foteli i dwie strefy wielofunkcyjne”.¹

6. SPORT DLA WSZYSTKICH

Sport typu jazda na rowerze, rolkach, deskorolkach, bieganie, ćwiczenia na przyrządach, jakie u nas są w siłowniach można uprawiać na całej długości Turii. Jest również zespół różnego rodzaju boisk, na których ćwiczą wszyscy chętni, jak również

---

¹ Opracowano na podstawie literatura poz. 3 – tłumaczenie autorki.

odbywają się tam mecze siatkówki, piłki nożnej, koszykówki. Nie zabrakło tu również kortów tenisowych, a wszystko z zapleczem szatni i sanitarnym oraz stadion lekkoatletyczny.

Fot. 12. Walencja- Turia. Za ażurowym ogrodzeniem stadion lekkoatletyczny. Źródło: autorki.

7. MIASTO SZTUKI I NAUKI

Turię zamyka od wschodu Miasto Sztuki i Nauki (Ciudad de las Artes I de las Ciencias) zaprojektowane przez Santiago Calartawę. To prawdziwy raj dla ludzi interesujących się nowoczesną architekturą, sztuką, technologią jak i dla tych, którzy po prostu chcą spędzić czas w przyjemnym i ciekawym miejscu. Znajdują się tu: El Palau de les Arts Reina Sofia – Pałac Sztuki Królowej Sofii, L'Umbracle, L'Hemisfèric – planetarium i kino typu IMAX, El Museo de las Ciencias Príncipe Felipe – Muzeum Nauki Księcia Filipa, L'Oceanogràfic – Oceanarium.

Fot. 13. Walencja –Turia. Masto Nauki i Sztuki. Źródło: autorki.

8. ZAKOŃCZENIE

Cały pas ciągu pieszego Turii jest odseparowany od zgiełku miasta, gdyż znajduje się w zagłębieniu, w byłym korycie rzek, z dużą ilością wysokiej zieleni. Jest to doskonałe miejsce na odpoczynek, zabawę, sport, a także zapoznanie się z kulturą, sztuką i nauką. Radość mogą znaleźć tu wszyscy od dzieci, przez młodzież i dorosłych, a całość dostosowana jest dla osób niepełnosprawnych.

Fot. 14. Walencja – Turia. Źródło: autorki.

Mieszkańcy Walencji są bardzo dumni z przestrzeni – Turii, a przybysze zachwycają się realizacją tylu ciekawych i różnorodnych form, nanizanych na jeden prawdziwy ciąg pieszy. Różnorodność form architektonicznych, małej architektury, zieleni niskiej, średniej i wysokiej oraz naturalnego krajobrazu zachwyca wszystkich, którzy odwiedzają to wspaniałe, niepowtarzalne miejsce.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] L. Czernik, tytuł książki, wydanie, nazwa wydawcy, miejsce i rok wydania, numery stron
- [2] E. Czekieli-Świtalska. Znak miejsca a nowoczesna przestrzeń architektoniczna. The Sign of a Place in Modern Architectural Space Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008
- [3] M. J. Munoz Peirats. Valencia. Colores de una Ciudad – Colours of a city. Wyd. Universidad Politecnica de Valencia. Valencia 2007.

O AUTORZE:

Studentka piątego roku Politechniki Szczecińskiej, kierunku Architektura i Urbanistyka. Cztery lata studiowała w Walencji na Universidad Politecnica de Valencia.